

[Bertel Dahlgaard.]

følger med kaprustninger; og at Danmark med sin beliggenhed er udsat for særlig fare, behøver ingen særlig understregning fra Sovjet.

Det radikale venstre har heroverfor sagt, at Danmark kun har én chance, nemlig at krigen undgås. Derfor må Danmark altid støtte alt, hvad der kan føre til afspænding mellem vest og øst, og det er Danmarks interesse at virke for, at ingen allieret i skæbnesvangre spørgsmål handler på egen hånd. Det er også netop, hvad der er fremhævet som ønskeligt af de tre vise mænd i deres rapport til NATOs råd, men det er klart, at Danmarks vurdering af farerne må være Danmarks egen sag og ikke kan bestemmes udefra. Danmark har intet at skjule. Ingen kan være i tvivl om vore hensigter, at al vor stræben går ud på at bidrage til fredens bevarelse.

I øvrigt er der vel grund til at sige, at offentliggørelsen af den engelske hvidbog forleden med Englands regerings meddelelse om den revolutionerende ændring i Storbritanniens militære strategi er egnet til at gøre det stærkeste indtryk herhjemme.

Tiden er ikke til her i dag at drage bestemte konklusioner for Danmark af denne verdenshistoriske begivenhed, men den synes stærkt at understrege, hvor virkelighedsfjerne mange af de betragtninger er, som almindeligvis herhjemme anstilles på møder og i presse angående militærpolitiske problemer. Alle vil af de begivenheder, der er under udvikling på disse områder, blive tvunget til at tænke i nye baner. Mon ikke den høje regering har et stærkt indtryk af, at de betragtninger, man nu har siddet og puslet med i forsvarskommissionen i 2 år, for længe er forældede?

Det andet aktuelle problem af udenrigspolitisk karakter er spørgsmålet om Danmarks stilling til planerne om det vest-europæiske frihandelsområde, det nordiske fællesmarked og det europæiske fællesmarked omfattende de seks stålunionslande. Vi står her over for beslutninger, som kan blive skelsættende for dansk økonomi slægtled frem i tiden.

Der synes at foreligge tre muligheder. For det første en indtræden i det vest-europæiske frihandelsområde under forudsætning af, at England opgiver sin mod-

stand mod en landbrugsordning, der er acceptabel for Danmark, og samtidig oprettelse af det nordiske fællesmarked. For det andet en indtræden i de seks landes toldunion — og for det tredje en særlig aftale med de 6, alene omfattende en landbrugsordning.

Det står vel de fleste klart herhjemme, at det ville være uforvarsligt for Danmark at træffe et valg mellem disse muligheder på nuværende tidspunkt, hvor det hele ligger uafklaret, men Danmark må, som det nu sker, orientere sig så godt som muligt og forberede en position, der giver danske landbrugsinteresser den gunstigst mulige placering af deres afsætning på fremmede markeder. Enhver dansk regering og ethvert folketing vil sætte sig det som mål.

Vender vi os dernæst til den indenrigske økonomiske politik, tror jeg ikke på nytten af det politiske håndgemæng, som de to foregående talere har lagt op til her i formiddags. Det er slet ikke det, tiden trænger til. Skal man nu sagligt bedømme den økonomiske situation, da er udsigterne for den kommende tids valutaudvikling af afgørende betydning. Efter gennemførelsen af kriseforliget i marts 1955 skete der i tiden indtil den 1. april 1956 en fremgang i valutastillingen på ca. 300 mill. kr., men så kom i 1956 to begivenheder, arbejdskonflikten om foråret og Suezkonflikten om efteråret, som begge betød afgørende svækkelse af valutastillingen, og siden har det bølget frem og tilbage, således at valutastituationen nu er praktisk talt den samme som i begyndelsen af 1956. Men begivenhederne både uden for og inden for landets grænser tegner et overordentlig usikkert billede; vort bytteforhold med udlandet er forværret katastrofalt gennem råstofpriserens stigning og de stærke fald i landbrugets eksportpriser. Lønstigningen i 1956 og statens noget øgede forbrug har skabt en stigning i købeevnen, som også er en trussel mod vor valutastilling.

Vi kan pege på enkelte lyspunkter som skibsfartens større indtjening, den relativt gode høst i fjor og den milde vinter, der har sparet brændsel, men det ændrer ikke det forhold, at fremtiden på baggrund af begivenhederne ude i verden tegner sig højest usikker.

Over for de farer, vi som følge af denne